

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС
ПРЕДГОВОР КЪМ
ИЗДАНИЕТО ОТ 1954 ГОДИНА

Превод от испански: Светла Христова, 2004

chitanka.info

Барокът според мен е онзи стил, който преднамерено изчерпва (или се опитва да изчерпи) възможностите си и в крайна сметка се превръща в карикатура на самия себе си. През осемдесетте години на деветнайсети век Андрю Ланг напразно се е стараел да имитира Поуповата „Одисея“^[1]; този труд вече е бил пародия и пародистът е бил безсилен да преувеличи неговата помпозност. „Вагосо“ е названието на една от формите на силогизма; осемнайсети век го е приложил към някои злоупотреби в архитектурата и живописа на седемнайсети. Бих казал, че барокът е окончателният етап на изкуството въобще, когато то излага на показ и разхищава своите средства. Барокът е интелектуален, а Бърнард Шоу твърди, че всеки интелектуален труд по принцип е хумористичен. Този хумор е неволен в произведенията на Балтасар Грасиан^[2], но съзнателен и даже разпуснат при Джон Дън.

Още екстравагантното заглавие на тези страници провъзгласява бароквата им природа. Смекчаването ѝ би било равносилно на унищожение; затова бих предпочел този път да се позова на библейското Quod scripsi, scripsi^[3] (Йоан, 19:22) и просто да ги препечатам (сега, когато са изтекли два̀сет години от написването им) в първоначалния им вид. Те представляват безотговорната игра на един плах човек, който не се осмели да пише разкази, а се развличаше с подправяне и изопачаване на чужди истории (понякога без естетическо оправдание). От тези двусмислени упражнения той премина към трудоемкото съчинение на един непосредствен разказ — „Мъжът от розовата кръчма“, — който подписа с името на един от своите прадеди, Франсиско Бустос; творбата постигна изключителен и донякъде загадъчен успех.

Читателят ще забележи, че в този текст, в който звучи гласът на хората от предградията, съм вмъкнал и някои литературни думи — „вътрешности“, „превръщания“ и т.н. Направих го, защото побойникът, нехранимайкото, когото в Буенос Айрес наричат „компадре“, всъщност се стреми към финес или пък (тази причина изключва другата, но може би тъкмо тя е истинската) защото „компадрес“ са конкретни личности и невинаги говорят като типа „компадре“, който по-скоро е измислена фигура.

Изобретателите на космическите кораби твърдят, че основната характеристика на Вселената е празнотата; и са напълно прави, поне

що се отнася до тази минимална част от Вселената, която представлява настоящата книга. Бесилки и пирати изпълват страниците ѝ, а заглавието поразява с думата „безчестие“, ала под цялата тази врява няма нищо. Тя е просто една привидност, повърхност от образи; навярно именно поради това може да се понрави на публиката. Човекът, който я създаде, бе порядъчно нещастен, но намери развлечение в писането ѝ; дано някакъв отзвук от неговото удоволствие стигне и до читателите.

В раздела „И прочие“ съм включил три нови произведения.

Х.Л.Б.

---

[1] Александър Поуп (1688–1744) — английски поет. Превел „Илиада“ (1715–1720) и „Одисея“ (1725–1726), поправяйки „грубостта“ на Омир от позицията на нормативния „добър вкус“ — бел.прев. ↑

[2] Балтасар Грасиан (1601–1658) — свещеник йезуит и бароков писател. Името му е свързано с трактата „Изкуството на остроумието“, както и с испанските барокови поети Франсиско Кеведо и Луис де Гонгора — бел.прев. ↑

[3] Каквото писах, писах (лат.) — бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.